

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	<p>Силабус навчальної дисципліни ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ</p>
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна і входить до циклу дисциплін загальної підготовки
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС (120 академічних годин)
Терміни вивчення дисципліни	II семестр (III, IV чверті)
Назва кафедри, яка викладає дисципліну	Фінансів https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2015/p3926
Провідний викладач (лектор)	Проф., д-р екон. наук Грабчук Оксана Миколаївна E-mail: OGrabchuk@i.ua , кімн. Б-608 Інтернет-сторінка викладача на сайті НМетАУ: https://nmetau.edu.ua/ru/mdiv/i2015/p-2/e2619
Мова викладання	Українська
Передумови вивчення дисципліни	Курс «Фінансове прогнозування» призначений для засвоєння основних теоретичних положень та набуття практичних навичок в області прогнозування фінансових показників (а саме: науково-організаційних та методичних засад фінансового прогнозування, виконання фінансового прогнозування на мікроекономічному та макроекономічному рівні на основі визначення трендів фінансових процесів, дослідження параметричних залежностей, імовірнісного аналізу та інструментів теорії хаосу)
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни «Фінансове прогнозування» є формування сукупності фундаментальних знань та практичних навичок стосовно прогнозування фінансових процесів на макро- та мікрорівні.
Компетентності, розвиток яких забезпечує навчальна дисципліна	Вивчення дисципліни спрямоване на формування у магістрів наступних компетентностей: – здатність працювати у міжнародному просторі; – здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; – здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; – здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування

Програмні результати навчання	<p>Дисципліна забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знати сутність, зміст і завдання фінансового прогнозування; – знати організаційні засади здійснення фінансового прогнозування; – знати теоретико-методичні засади фінансового прогнозування, моделі і методи фінансового прогнозування; – знати зміст, послідовність, методичні прийоми прогнозування на основі дослідження рядів динаміки; – знати зміст, послідовність, методичні прийоми прогнозування на основі дослідження параметричних залежностей; – знати зміст, послідовність, методичні прийоми прогнозування на основі дослідження розподілу ймовірностей та достовірності інформації; – вміти обирати методи адаптації та напрями використання міжнародних стандартів та нормативів в професійній діяльності; – вміти використовувати фундаментальні закономірності розвитку організації у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; – вміти обґрунтувати управлінські рішення та оцінювати їх ефективність; – вміти систематизувати та аналізувати інформацію для вирішення професійних завдань у сфері управління організацією.
Зміст навчальної дисципліни	<p>Модуль 1. Науково-організаційні засади фінансового прогнозування Модуль 2. Методичні засади фінансового прогнозування Модуль 3. Інструменти фінансового прогнозування Модуль 4. Специфіка окремих напрямів фінансового прогнозування.</p>
Заходи та методи оцінювання	<p>Оцінювання модулів 1, 2, 3 та 4 здійснюється за результатами екзамену у письмовій формі. Модулям, що контролюються під час екзамену, призначаються однакові модульні оцінки, що співпадають з екзаменаційною оцінкою. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.</p>

Види навчальної роботи та її обсяг в академічних годинах

	Усього	Чверті	
		3	4
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	120	60	60
Аудиторні заняття, з них:	32	16	16
Лекції	16	8	8
Лабораторні роботи	0	0	0
Практичні заняття	16	8	8
Семінарські заняття	0	0	0
Самостійна робота, у тому числі при:	88	44	44
підготовці до аудиторних занять	16	8	8

підготовці до модульних контрольних робіт (екзамену)	12	6	6
виконанні курсових проектів (робіт)	0	0	0
виконанні індивідуальних завдань	0	0	0
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	60	30	30
Заходи семестрового контролю			підсумкова оцінка, семестрова (екзамен)

Специфічні засоби навчання	Навчальний процес передбачає використання мультимедійного комплексу та комп'ютерних робочих місць із програмним забезпеченням Microsoft Office та виходом до мережі Інтернет.
Навчально-методичне забезпечення	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барлыбаев А. А. Математические методы в экономической науке: эволюция и перспективы / А. А. Барлыбаев, Г. М. Юнусова // Экономический анализ: теория и практика. – 2009. – № 23. – С. 9-14. 2. Безручко Б. П. Математическое моделирование и хаотические временные ряды / Б. П. Безручко, Д. А. Смирнов. – Саратов: ГосУНЦ «Колледж», 2005. – 320 с. 3. Бодров В. Г. Методологія системного підходу/ В. Г. Бодров, С. В. Синяков // С. Булгаков. Розмисли. Творча спадщина у контексті ХХІ століття / [В. Д. Базилевич, І. В. Назаров, Ю. М. Осіпов та ін.]; за ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2006. – 903 с. – С. 118-130. 4. Геєць В. М. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування: Підручник/ В. М. Геєць та ін. – К.: «Інжек», 2005. – 396 с. 5. Грабовецький О. Є. Планування та економічне прогнозування: Навч. посіб./ О. Є. Грабовецький. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 213 с. 6. Грабчук О. М. Фінансове прогнозування невизначеності економічних процесів на макрорівні: Монографія/ О. М. Грабчук. – Дніпропетровськ, 2012. – 356 с. 7. Грассини М. Проблемы применения вычислимых моделей общего равновесия для прогнозирования экономической динамики / М. Грассини // Проблемы прогнозирования. – 2009. – № 2. – С. 30-48. 8. Егоров Д. Г. Моделирование процессов самоорганизации финансовых систем / Д. Г. Егоров // Финансы и кредит. – 2006. – № 36. – С. 19-25. 9. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посіб./ А. М. Єріна. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с. 10. Кузнецов С. П. Динамический хаос/ С. П. Кузнецов. – М.: Физматлит. 2006. – 356 с. 11. Максишко Н.К. Моделювання економіки методами дискретної нелінійної динаміки: Монографія. – Запоріжжя: Поліграф, 2009. – 416 с. 12. Мандельброт Б. Фракталы, случай и финансы/ Б. Мандельброт. – Ижевск: R&CDynamics, 2004. – 256 с. 13. Мочерний С. В. Методологія економічних досліджень. – Львів: Світ, 2001. – 415 с. 14. Останкова Л. А. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками: Навч. посіб./ Л. А. Останкова, Р. Ю. Шевченко. – К.: ЦУЛ, 2011. – 256 с. 15. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України: Закон України № 1602-III від 23.03.2000 р (із змінами і доповненнями №4731-IV від 17.05.2012)// Вісник Верховної Ради України. – 2000. – № 25. – Ст. 195. 16. Соболев О. В. Теория фракталов. Методы фрактальной геометрии (бесконечное приближение): Учеб. пособ./ О. В. Соболев, А. Я. Дульфан. – Х.: НТУ «ХПИ», 2006. – 206 с. 17. Ставерська Т. О. Фінансове планування та прогнозування на підприємствах і

фінансових установах/ Т. О. Ставерська, І. С. Андрющенко. – Харків, 2013. – 146 с.

18.Трисеев Ю. П. Долгосрочное прогнозирование экономических процессов / Ю. П. Трисеев// К.: Наукова думка, 1987. – 131 с.

19.Шкодiна І. В. Методологiчні засади дослідження цикличностi розвитку економічної системи на основi теорiї самоорганiзацiї/ І. В. Шкодiна// Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 8. – С. 67-73.

Додаткова

1. Алексеев А. А. Моделирование финансов: Монография/ А. А. Алексеев, П. В. Мельник, Н. И. Костина. – Ирпiнь: ДПА. 2002. – 224 с.

2. Алексеев А. А. Финансы: система моделей i прогнозiв/ А. А. Алексеев, О. Д. Василик, Н. И. Костина. – Киiв: Четверта хвиля, 1998. – 304 с.

3. Алексеев А. А. Финансовое прогнозирование: методы та моделi/ А. А. Алексеев, О. Д. Василик, Н. И. Костина. – Киiв: Знання, 1997. – 184 с.

4. Ахромеева Т. С. Нестационарные структуры и диффузионный хаос/ Т. С. Ахромеева, С. П. Курдюмов, Г. Г. Малинецкий, А. А. Самарский. – М.: Наука, 1992. – 544 с.

5. Беляев Д. О. Математичне моделювання як складова розробки фінансового механiзму формування золотовалютних резервiв [Електрон. ресурс]/ Д. О. Беляев// Режим доступу – http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/1191/1/Belyaev_1_2005.pdf.

6. Беклешев С. А. Математические методы экспертных оценок/ С. А. Беклешев С. А. Математические методы экспертных оценок/ С. А. Беклешев, Г. Ф. Гурвич. – М.: Статистика, 1998. – 260 с.

7. Богомазова В. Роль i завдання припущень у прогнозах економічного розвитку / В. Богомазова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 7/8. – С. 18-23.

8. Бурлачков В. Проблема прогнозируемости экономической системы: теоретические аспекты / В. Бурлачков// Вопросы экономики. – 2010. – № 11. – С. 136-142.

9. Вітлинський В.В. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навч.-метод.посiбник для самост.вивч. дисц./ В. В. Вітлинський, П. І. Верченко. – К.: КНЕУ, 2000. – 292 с.

10.Вітлинський В.В. Ризик у менеджменті/ В. В. Вітлинський, С. І. Наконечний. – К.: ТОВ «Борисфен-М», 1996. – 336 с.

11.Журавка Ф. О. Прогнозування валютного курсу як один з інструментiв хеджування валютного ризику / Ф. О. Журавка, І. С. Русаненко // Фiнанси України. – 2000. – № 9. – С. 49-59.

12.Зварич О. В. Середньострокове прогнозування доходiв бюджету та їх взаємозв'язок з макроекономічними показниками/ О. В. Зварич// Фiнанси України. – 2011. – № 8. – С. 59-75.

13.Козьменко С. Використання рядiв Фур'є для формалiзацiї структури фiнансового ринку України/ С. Козьменко, Т. Васильєва// Економiст. – 2011. – № 2. – С. 15-19.

14.Козловський С. В. Фiнансова математика: Навч. посiб. для студ. вищ. навч. закл./ С. В. Козловський. – К. : Знання України, 2006. – 308 с.

15.Курдюмов С. П. Нестационарные структуры, динамический хаос, клеточные автоматы/ С. П. Курдюмов, Г. Г. Малинецкий, А. Б. Потапов// Новое в синергетике. Загадки мира неравновесных структур. – М.: Наука, 1996. – С. 95-164.

16.Кюнтцель С. Эволюционное моделирование и критический реализм / С. Кюнтцель// Вопросы экономики. – 2009. – № 1. – С. 101-118.

17.Ланда П. С. Нелинейные колебания и волны/ П. С. Ланда. – М.: Физматлит, 1997. – 495 с.

18.Лукошкина Л. Н. Финансовое планирование и прогнозирование на предприятии: Монография/ Л. Н. Лукошкина. – СПб: МБИ, 2006. – 129 с.

19.Меркулова Т. В. Моделювання взаємодiї кредитного ринку i ринку пенсiйного

страхування/ Т. В. Меркулова/ Бізнес-Інформ. – 2012. – № 2. – С. 37-41.

20. Момот В. Дослідження динамічних процесів розподілу нерівності як чинника ринкової невизначеності/ В. Момот// Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 4. – С. 137-141.

21. Про Державну казначейську службу України [Електрон. ресурс]: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 460/2011. – Режим доступу: <<http://treasury.gov.ua>>

22. Про затвердження типових положень про Головне фінансове управління обласної, Київської міської та фінансове управління Севастопольської міської державної адміністрації, про фінансове управління районної, районної у м. Києві та фінансовий відділ районної у м. Севастополі державної адміністрації [Електрон. ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. № 1204. – Режим доступу: <<http://zakon3.rada.gov.ua>>

23. Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електрон. ресурс]: Указ Президента України від 31 травня 2011 р. № 634/2011. – Режим доступу: <<http://zakon2.rada.gov.ua>>

24. Про Національний Банк України: Закон України із змінами і доповненнями №5285-VI від 18.09.2012 [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <<http://zakon1.rada.gov.ua>>

25. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електрон. ресурс]: Указ Президента України від 23 листопада 2011 р. № 1070/2011. – Режим доступу: <<http://www.dfp.gov.ua/844.html>>

26. Про Положення про Міністерство фінансів України [Електрон. ресурс]: Указ Президента України від 8 квітня 2011 р. № 446/2011. – Режим доступу: <<http://zakon2.rada.gov.ua>>

27. Про порядок регулювання банків в Україні: Інструкція Національного Банку України №368 від 28.08.2001 [Електрон. ресурс] // Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

28. Про процентну політику Національного Банку України: Положення НБУ № 389 від 18.08.2004 [Електрон. ресурс] // Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=53647&cat_id=44580

29. Про Рахункову палату [Електрон. ресурс]: Закон України від 11 липня 1996 р. № 315/96–ВР. – Режим доступу: <<http://zakon2.rada.gov.ua>>

30. Сергеева Л. Н. Моделирование поведения экономических систем методами нелинейной динамики (теория хаоса)/ Л. Н. Сергеева. – Запорожье: ЗГУ, 2002. – 227 с.

31. Сергеева Л. Н. Прогнозування зв'язаних соціально-економічних показників/ Л. Н. Сергеева, Т. М. Книщенко// Держава та регіони. – 2012. – № 2. – С. 52-59.

32. Стариченко Є. М. Актуальні питання макроекономічного прогнозування з використанням неструктурних моделей / Є. М. Стариченко // Економіка АПК. – 2009. – № 2(172). – С. 64-68.

33. Хаген К. Синергетика. Иерархия неустойчивости в самоорганизующихся системах и устройствах/ К. Хаген. – М.: Мир, 1985. – 424 с.

34. Хайтун С. Д. От эргодической гипотезы к фрактальной картине мира. Рождение и осмысление новой парадигмы/ С. Д. Хайтун. – М.: Комкнига, 2007. – 256 с.

35. Шредер М. Фракталы, хаос, степенные законы. Миниатюры из бесконечного рая/ М. Шредер. – Ижевск: НИЦ «Регулярная и хаотическая динамика», 2001. – 528 с.

36. Шустер Г. Детерминированный хаос. Введение/ Г. Шустер; пер. с англ. – М.: Мир, 1988. – 240 с.

Інтернет-джерела

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.bibli Vernad.org.ua.

	<p>3. Офіційний сайт Національного банку України www.bank.gov.ua</p> <p>4. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України www.ukrstat.gov.ua</p> <p>5. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.</p> <p>6. Центр гуманітарних технологій – www.gtmarket.ru.</p>
--	---

Укладач: доцент, д-р екон. наук

О. М. Грабчук

Узгоджено:

В.о. завідувача кафедри фінансів,

доцент, канд. економ.наук

(відповідальної за викладання дисципліни)

О. В. Божанова

Гарант освітньо-професійної програми

«Фінанси, банківська справа та страхування (магістерський рівень)»,

доцент, канд. економ.наук

О. В. Божанова